

Den internasjonale erklæring om menneskerettigheter

Den 10. desember 1948 vedtok og proklamerte De Forente Nasjoners Generalforsamling den Universelle Deklarasjon om Menneskerettighetene, som her er gjengitt i full tekst. Etter denne historiske begivenhet henstilte Forsamlingen til alle medlemsstater å bekjentgjøre Deklarasjonens tekst og «spørge for at den blir distribuert, framvist, lest og forklart spesielt i skoler og andre læreinstitusjoner, uten hensyn til de forskjellige lands eller territoriers politiske status»:

1.

Alle mennesker er født frie og med samme menneskeverd og menneskerettigheter. De er utstyrt med fornuft og samvittighet og skal handle mot hverandre i brorskapets ånd.

2.

Enhver har krav på alle de rettigheter og friheter som denne erklæring gjelder, uten forskjell av noen art på grunn av rase, farge, kjønn, språk, religion, politisk eller annen oppfatning, rasjonal eller sosial opprinnelse, eiendom, fødsel eller annet forhold.

Det skal ikke gjøres noen forskjell på grunn av den politiske, rettslige eller internasjonale stilling som gjelder for et land eller det område en person hører til, enten landet er uavhengig, står under tilsyn, er ikke selvstyrende, eller på grunn av noen annen begrensning av selvstendigheten.

3.

Enhver har rett til liv, frihet og personlig sikkerhet.

4.

Ingen skal holdes i slaveri eller trelldom. Slaveri og slavehandel i alle former er forbudt.

5.

Ingen skal bli utsatt for tortur eller grusom, umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller

Den Internasjonale
Erklæring om
**MENNESKE-
RETTIGHETENE**
15 år

De Forente Nasjoner

person, familie, hjem og korrespondanse, eller for angrep på ære og omdømme. Enhver har rett til lovens beskyttelse mot slik innblanding eller slike angrep.

13.

1. Enhver har rett til å bevege seg fritt og til å velge oppholdssted innenfor hver stats grenser.

2. Enhver har rett til å forlate et hvilket som helst land innbefattet sitt eget og til å vende tilbake til sitt land.

14.

21.

1. Enhver har rett til å ta del i sitt lands styre, direkte eller gjennom fritt valte representanter.

2. Enhver har rett til like adgang til offentlig tjeneste i sitt land.

3. Folkets vilje skal være grunnlaget for offentlig myndighet. Denne vilje skal komme til uttrykk gjennom periodiske og virkelige valg som skal foregå med almen og lik stemmerett og ved hemmelig avstemning eller ved likeverdig fri stemmemåte.

høy
av
2
må
pers
for
gru
frer
ven
ras
og
a
son

del
til
den
dens

tel
int
eti
ku
sk

6.

1. Hvert menneske har krav på overalt å bli lovlig anerkjent som rettssubjekt.

7.

Alle er like for loven og har uten noen diskriminering krav på samme rettsvern. Alle har krav på samme beskyttelse mot at det blir gjort noen forskjell på folk i strid med denne erklæring og mot enhver oppfordring til slik diskriminering.

8.

Enhver har rett til effektiv hjelp fra de kompetente nasjonale domstoler mot handlinger som krenker de grunnleggende rettigheter han er gitt i konstitusjon eller lov.

9.

Ingen skal være utsatt for vilkårlig arrest, fengsling eller landsforvisning.

10.

Enhver har krav på under full likestilling å få sin sak rettfærdig og offentlig behandlet av en uavhengig og upartisk domstol når hans rettigheter og plikter skal fastsettes, og når en straffeanklage mot ham skal avgjøres.

11.

1. Enhver som er anklaget for en straffbar handling har rett til å bli ansett som uskyldig til det ved offentlig domstolsbehandling, hvor han har hatt alle de garantier som er nødvendige for hans forsvar, er bevist at han er uskyldig etter loven.

2. Ingen skal anses skyldig i en straffbar handling på grunn av noen handling eller unnlatelse som ikke i henhold til nasjonal lov eller folkeretten var straffbar på den tid da den ble begått. Heller ikke skal det kunne idømmes en strengere straff enn den som det var hjemmel for på den tid da den straffbare handling ble begått.

12.

Ingen skal utsettes for vilkårlig innblanding når det gjelder hans

1. Enhver har rett til å søke og ta imot asyl i andre land fra forfølgelse.

2. Denne rett kan ikke påberopes ved rettsforfølgelse som har virkelig grunnlag i upolitiske forbrytelser eller handlinger som strider mot de Forente Nasjoners formål og prinsipper.

15.

1. Enhver har rett til et statsborgerskap.

2. Ingen skal vilkårlig bli berøvet sitt statsborgerskap eller nektet retten til å forandre det.

16.

1. Uten noen begrensning som skyldes rase, nasjonalitet eller religion har voksne menn og kvinner rett til å gifte seg og stifte familie. De har krav på like rettigheter når det gjelder ekteskapet, både under ekteskapet og ved dets oppløsning.

2. Ekteskap skal inngås bare etter fritt og fullt samtykke av de vordende ektefeller.

3. Familien er den naturlige og grunnleggende gruppeenhet i samfunnets og statens beskyttelse.

17.

1. Enhver har rett til å eie eiendom alene og sammen med andre.

2. Ingen skal vilkårlig bli fratatt sin eiendom.

18.

Enhver har rett til tankefrihet, samvittighetsfrihet og religionsfrihet. Denne rett omfatter frihet til å endre religion eller tro, og frihet til enten alene eller sammen med andre, og offentlig eller privat, å gi uttrykk for sin religion eller tro i lære, gjerning, utøving og etterleving.

19.

Enhver har rett til menings- og ytringsfrihet. Denne rett omfatter frihet til å ha meninger uten innblanding, og til å søke, motta og meddele opplysninger, og idéer gjennom ethvert meddelelsesmiddel, og uavhengig av grenser.

20.

1. Enhver har rett til fritt å delta i møter og organisasjoner med fredelig formål.

2. Ingen kan tvinges til å tilhøre en organisasjon.

22.

Enhver har som medlem av samfunnet rett til sosial sikkerhet, og har krav på at de økonomiske, sosiale og kulturelle goder som er uunnværlige for hans selvrespekt og den frie utvikling av hans personlighet, blir frambrakt gjennom nasjonale tiltak og internasjonalt samarbeid og i samsvar med hver enkelt stats organisasjon og ressurser.

23.

1. Enhver har rett til arbeid, til fritt valg av yrke, til rettfærdige og gode arbeidsforhold og til beskyttelse mot arbeidsløshet.

2. Enhver har uten noen diskriminering rett til lik betaling for likt arbeid.

3. Enhver som arbeider har rett til rettfærdig og god betaling som sikrer hans familie og hans selv et menneskeverdig utkomme, og som om nødvendig blir utfyllt ved andre midler til sosial beskyttelse.

4. Enhver har rett til å danne og gå inn i fagforeninger for å beskytte sine interesser.

24.

Enhver har rett til hvile og fritid, derunder til rimelig begrensning av arbeidstiden, og til regelmessige ferie med lønn.

25.

1. Enhver har rett til en levestandard som er tilstrekkelig for hans og hans familjes helse og velvære, og som omfatter mat, klær, hus og helseomsorg og nødvendige sosiale ytelser, og rett til sikkerhet i tilfelle av arbeidsløshet, sykdom, arbeidsuførhet, enkestand, alderdom eller annen mangel på eksistensmuligheter som skyldes forhold utenfor hans herredømme.

2. Mor og barn har rett til spesiell omsorg og hjelp. Alle barn, enten de er født i eller ute for ekteskap, skal ha samme sosiale beskyttelse.

26.

Enhver har rett til undervisning. Undervisning skal være fri, i det minste på de elementære og grunnleggende trin. — Elementærundervisning skal være tvungen. Alle skal ha adgang til faglig undervisning og opplæring, og det skal være lik adgang for alle til

Erklæring om rettigheter

28.

Enhver har krav på en sosial og internasjonal orden som fullt ut kan virkeliggjøre de rettigheter og friheter som denne erklæring gjelder.

29.

1. Enhver har plikter overfor samfunnet hvor den frie og fulle utvikling av hans personlighet alene er mulig.

2. Under utøvelsen av sine rettigheter og friheter skal enhver bare være undergitt slike begrensninger som er fastsatt av loven utelukkende med det formål å sikre den nødvendige anerkjennelse av og respekt for andres rettigheter og friheter, og de krav som moralen, den offentlige orden og den alminnelige velferd i et demokratisk samfunn med rette stiller.

3. Disse rettigheter og friheter kan ikke i noe tilfelle utøves i strid med de Forente Nasjoners formål og prinsipper.

30.

Intet i denne erklæring skal tolkes slik at det gir noen stat, gruppe eller person rett til å treffe noe tiltak, utøve noen virksomhet eller utføre noen handling som tar sikte på å ødelegge noen av de rettigheter og friheter som erklæringen gjelder.

27.

1. Enhver har rett til fritt å delta i samfunnets kulturelle liv til å nyte kunst og til å få del i dens framgang og dens

2. Enhver har rett til beskyttelse av de moralske og materielle interesser som er et resultat av hvert vitenskapelig, litterært eller kunstnerisk verk som han har skapt.

op
ty
ne
om
bul
10j
-51
-e
et
'p
E
F

Erklæring om rettighetene

høyere undervisning på grunnlag av kvalifikasjoner.

2. Undervisningen skal ha som mål å utvikle den menneskelige personlighet og styrke respekten for menneske rettighetene og de grunnleggende friheter. Den skal fremme forståelse, toleranse og vennskap mellom alle nasjoner og rasegrupper eller religiøse grupper og skal støtte de Forente Nasjoners formål, å opprettholde fred.

Foreldre har fortrinnsrett til å velge den art av undervisning som deres barn skal få.

27.

1. Enhver har rett til fritt å delta i samfunnets kulturelle liv, til å nyte kunst og til å få del i vitenskapelige framgang og gode.

2. Enhver har rett til beskyttelse av de moralske og materielle verdier som er et resultat av hvert vitenskapelig, litterært eller kunstnerisk verk som han har opp.

28.

Enhver har krav på en sosial og internasjonal orden som fullt ut kan virkeliggjøre de rettigheter og friheter som denne erklæring gjelder.

29.

1. Enhver har plikter overfor samfunnet hvor den frie og fulle utvikling av hans personlighet alene er mulig.

2. Under utøvelsen av sine rettigheter og friheter skal enhver bare være undergitt slike begrensninger som er fastsatt av loven utelukkende med det formål å sikre den nødvendige anerkjennelse av og respekt for andres rettigheter og friheter, og de krav som moralen, den offentlige orden og den alminnelige velferd i et demokratisk samfunn med rette stiller.

3. Disse rettigheter og friheter kan ikke i noe tilfelle utøves i strid med de Forente Nasjoners formål og prinsipper.

30.

Intet i denne erklæring skal tolkes slik at det gir noen stat, gruppe eller person rett til å treffe noe tiltak, utøve noen virksomhet eller utføre noen handling som tar sikte på å ødelegge noen av de rettigheter og friheter som erklæringen gjelder.

